

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Kodas 8860237 A. Jakšto g. 4/9, LT-2600 Vilnius Tel. 2 66 36 61 Faks. 2 66 36 63 El. p. info@am.lt http://www.am.lt

G. Juozapavičiaus personalinė įmonė „Magma”
UAB „Presto durpės”

2003-10-09
į 2003-09-08

Nr. 1-15- 7088
Nr. 099

SPRENDIMAS DĖL DAINIŲ, BAUŽAIČIŲ IR BALANDINĖS DURPIŲ TELKINIŲ NAUDOJIMO GALIMYBIŲ POVEIKIO APLINKAI POŽIŪRIU

1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – UAB „Presto durpės”, Piliakalnio 1, Vilnius, tel. 249 94 90.

2. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Dainių, Baužaičių ir Balandinės durpių telkinių naudojimas.

3. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos rengėjas – G. Juozapavičiaus personalinė įmonė „Magma”, Vaidevučio g.18, Vilnius, tel. 231 81 78, 8-898 12750.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta – Eržvilko seniūnija, Jurbarko rajonas, Tauragės apskritis.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.

Dainių durpynas priskirtas laisvam valstybiniam fondui (naudotų telkinių valstybės išperkama žemė), o pats telkinys Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos sudaromame naudingųjų iškasenų balanse priskirtas laisvam valstybiniam fondui. Visas durpyno plotas yra 248 ha, o pramoninio storio durpių klodas apima 221 ha. Vidutinis durpių klogo storis - 2,4 metrai. Dalyje durpyno (apie 47 ha) durpės jau iškastos, todėl durpių gavybos atnaujinimui dar gali būti tinkami 174 ha. Pradiniai pramoniniai durpių ištekliai sudarė 5,3 mln. m³. Visas klodas priskirtas aukštapelkiniam tipui. Durpyne nuo 1958 metų iki 1989 metų iškasta 234 tūkst. t. durpių, o durpių išteklių likutis – 618 tūkst. t.

Dainių durpynas iš dalies nusaustas. Durpyne surenkamieji grioviai iškasti kas 400 m, tačiau jie patvenkti bebrų, apaugę krūmais ir žolėmis. Kiek giliai bus galima nusausti durpių kloadą, bus galima įvertinti tiksliai atlikus durpyno detalius geologinius tyrimus ir atlikus projektinius skaičiavimus.

Baužaičių durpynas priklauso valstybiniam miško fondui. Visas durpyno plotas yra 205 ha, pramoninio storio durpių klodas apima 180 ha. Vidutinis durpių klogo storis 3,7 - metrai. Geologinių tyrimų duomenimis, durpyne galėtų būti 6,7 mln. m³. Visą durpyno plotą sudaro aukštapelkinis klodas.

Šiaurės rytiniame durpyno pakraštyje iškastas 1 km ilgio melioracijos griovys. Durpyne reikėtų įrengti sausinimo sistemą.

Balandinės durpynas priklauso valstybiniam miško fondui. Visas durpyno plotas yra 159 ha, o pramoninio storio durpių klodas apima 139 ha. Vidutinis durpių klogo storis - 2,9 metrai. Visą durpyno plotą sudaro aukštapelkinis klodas. Pradiniai pramoniniai durpių ištekliai sudaro 3,9 mln. m³. Šiame durpyne iki 1969 metų iškasta 20 tūkst. t durpių. Per durpyną teka Pelkupio upelis. Durpyno 70 ha plote yra išlikusi sausinimo sistema. Durpyne surenkamieji grioviai iškasti kas 100 metrų, bet šiuo metu iš durpyno vanduo neišteka, nes senajame Jurbarko - Eržvilko kelyje sugriuvęs tiltas per Pelkupio upelį jį patvenkė.

Prieš pradėdant įsavinti Baužaičių ir Balandinės durpynus reikėtų pakeisti tikslinę žemės naudojimo paskirtį iš miško žemės į kitos paskirties.

Lietuvos Respublikos bendrajame plane Baužaičių ir Balandinės durpynai priskirti rajoninės reikšmės gamtiniam karkasui, o Dainių - rajoninės ir vietinės reikšmės gamtinio karkaso metafunkcinėms zonoms.

Biologinės įvairovės požiūriu durpynuose aptiktos įprastos rūšys, retų ir saugotinių rūšių nerasta.

Durpių gavyba numatoma trupininiu būdu, kai mechanizmai tempiami traktoriais. Visuose durpynuose planuojama rinkti trupinines durpes, kurių surinkimo procesas laukuose susideda iš pagrindinių darbo operacijų: frezavimo, vartymo (džiovinimo), lysvinimo, surinkimo, šūniavimo ir pakrovimo.

6. Priemonių, numatytų neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti, aprašymas.

Aukštapelkinio tipo durpynuose kaupiasi atmosferinių kritulių vanduo, todėl visas drenažinio vandens nuotėkis yra tiesiogiai susijęs su teritorijos meteorologinėmis sąlygomis. Durpynai yra limnoglacialinėje lygumoje, išklotoje moliu arba plonu paviršinio limnoglacialinio smėlio sluoksniu, todėl pelkių vandenys yra pakankamai gerai izoliuoti nuo aplinkos. Durpyno sausinimas neįtakos gruntinio vandens lygio gretimybėse.

Durpių klode aptinkami kelmai bus sandėliuojami, o vėliau realizuojami kaip kuras.

Iškasus durpes ir patvenkus nuvedamuosius kanalus ties durpynų ribomis, buvusių durpių gavybos laukų vietose bus galima nesunkiai sureguliuoti lygį taip, kad atsistatytų pelkinis drėgmės režimas. Tuo būdu rekultivuotuose durpynuose renatūralizacijos būdu atsikurtų pelkėdaros procesai. Pelkės pakraščiuose bus išsaugotas miškas ir krūmai, kurie atribos visą išnaudotą durpyną.

7. Pateiktų poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvados:

7.1. Jurbarko rajono savivaldybė suderino poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą dėdama antspaudą;

7.2. Tauragės apskrities administracija 2003-06-26 suderino ataskaitą dėdama antspaudą;

7.3. Jurbarko priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos Valstybinė priešgaisrinė priežiūros tarnyba 2003-06-23 suderino ataskaitą dėdama antspaudą;

7.4. Tauragės visuomenės sveikatos centro Jurbarko filialas 2003-06-23 suderino ataskaitą dėdamas antspaudą;

7.5. Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamento Tauragės teritorinis padalinys suderino poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą dėdamas antspaudą.

8. Pateiktas visuomenės motyvuotų pasiūlymų argumentuotas įvertinimas.

Jurbarko rajono Eržvilko seniūnijoje organizuoti du vieši ataskaitos svarstymai. Apie atliktą planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą ir parengtą ataskaitą 2003-06-04, 2003-08-13 Eržvilko seniūnijoje ir 2003-06-10 bei 2003-08-19 laikraštyje „Valstiečių laikraštis“ buvo paskelbti skelbimai, kviečiantys visuomenę susipažinti su planuojama ūkine veikla bei jos poveikio aplinkai vertinimo ataskaita 2003-06-14 ir 2003-08-19 viešojo svarstymo metu. Visuomenė palankiai žiūri į Dainių, Baužaičių ir Balandinės durpių telkinių naudojimą.

9. Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų specialistai, nagrinėję poveikio aplinkai vertinimą

B. Laurutėnaitė, Poveikio aplinkai vertinimo skyriaus vyr. specialistė, tel. 266 36 52;

J. Karpavičius, Gamtos apsaugos departamento Gamtos išteklių skyriaus vyr. specialistas, tel. 266 35 57;

G. Godienė, Teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros departamento Kraštovaizdžio sk. vyr. specialistė, tel. 66 36 15

V. Ražinskas, Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos Žemės gelmių registro ir leidimų skyriaus vedėjas, 233 26 19;

V. Marcinkevičius, Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos Inžinerinės geologijos ir ekogeologijos skyriaus vedėjas, 213 90 48.

10. Pastabos, pasiūlymai

Aplinkos ministerija vadovaudamasi Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 6 straipsnio nustatyta tvarka pasitelkė konsultantus, kurie patikrino Jurbarko rajone Dainių, Baužaičių ir Balandinės durpynus (pelkes) ir nustatė jų aplinkosauginę vertę bei jų panaudojimo durpių gavybai tikslumą. Kadangi durpynai apžiūrėti vegetacijos sezono

pabaigoje, vertingų augalų ir gyvūnų rūšių nebuvo ieškoma. Pelkių vertė nustatyta remiantis gamtinių buveinių natūralumu, įvairove, tinkamumu retų rūšių egzistavimui. Taip pat atsižvelgta į biogeografinio reprezentavimo ypatumus bei mažųjų gamtos išteklių prieinamumą vietiniams gyventojams.

Dainių durpynas (pelkė) dalimis išlikusi natūrali, degradavusi ir atsistatanti aukštapelkė. Pagal Gamtinio karkaso rajoninio lokalizavimo schemą Dainių telkinys yra riboto potencialo rajoninės reikšmės vidinio stabilizavimosi teritorijoje, o jo ekologinė reikšmė yra vidutinė.

Dainių durpyno (pelkės) vakarinė dalis degradavusi, tačiau rytinė ir pietrytinė dalis šiuo metu yra atsistačiusi ir svarbi vietiniams ir Jurbarko miesto gyventojams, kaip natūralus spanguolynas, nes kiti artimiausi durpynai (pelkės) yra sunaikinti (Laukesos) arba neprieinami dėl jų apsaugos statuso (Viešvilės rezervatas).

Durpių gavyba galima durpyno vakarinės dalies trijuose sklypuose, esančiuose tarp nuvedamųjų kanalų, paliekant durpyno rytinės-pietrytinės pelkės dalį (ketvirtas sklypas).

Atlikti durpyno detalią geologinę žvalgybą, parengti požeminio vandens monitoringo programą, ją suderinti su Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentu ir pateikti tvirtinti Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos.

Ketvirto sklypo naudojimas ateityje gali būti svarstomas tik pateikus detalios geologinės žvalgybos duomenis bei požeminio vandens monitoringo rezultatus.

Baužaičių durpynas (pelkė) yra natūrali aukštapelkė. Pagal Gamtinio karkaso rajoninio lokalizavimo schemą Baužaičių telkinys yra patikimos rajoninės reikšmės geoekologinės takoskyros teritorijoje. Pagal Europos buveinių direktyvą ir Natura 2000 Baužaičių aukštapelkė turi būti saugoma kaip Europinės svarbos aktyvių aukštapelkių buveinė.

Durpių gavyba neleistina.

Balandinės durpynas (pelkė) yra toli pažengusi renatūralizacijos proceso eigoje aukštapelkė su išlikusiais natūraliais fragmentais. Pagal Gamtinio karkaso rajoninio lokalizavimo schemą Balandinės telkinys – riboto potencialo rajoninės reikšmės geoekologinės takoskyros teritorijoje. Pelkė yra svarbus spanguolių, tekšių, vaivorų ir grybų šaltinis vietiniams gyventojams. Ši pelkė atitinka aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 219 patvirtintus buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijus. Balandinės pelkė ir ją supantys miškai turi būti saugomi, kaip mažai pažeistų aukštapelkių savaiminės renatūralizacijos poligonas.

Durpių gavyba neleistina.

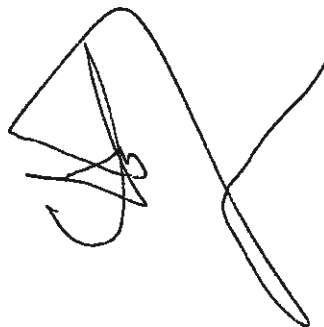
11. Priimtas sprendimas

Pritarti Dainių durpyno vakarinės dalies trijuose sklypuose, esančiuose tarp nuvedamųjų kanalų, durpių gavybai, paliekant durpyno rytinės-pietrytinės pelkės dalį (ketvirtas sklypas).

Ketvirto sklypo naudojimas ateityje gali būti svarstomas tik pateikus detalios geologinės žvalgybos duomenis bei požeminio vandens monitoringo rezultatus.

Baužaičių ir Balandinės durpių telkinių naudojimas neleistinas.

Ministerijos sekretorius

Aleksandras Spruogis

B. Laurutėnaitė, 266 36 52,
el. p. b.laurutenaite@am.lt